

Sygn. akt VIII U 3891/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Iwona Jawor - Piszcz

Protokolant sekretarz sądowy Monika Zięba

po rozpoznaniu skargi B. B. (1) i J. B. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

na bezczynności organu rentowego w sprawie wydania zaświadczenia dotyczącego B. B. (1)

postanawia:

umorzyć postępowanie.

Sygn. akt VIII U 3891/16

UZASADNIENIE

B. B. (1) i J. B. (1) w dniu 26 października 2016 roku wnieśli do Sądu Okręgowego w Lublinie skargę na bezczynność Prezesa KRUS w związku z nie wydaniem decyzji, nie załatwieniem wniosku w terminie zgodnie z wymogami prawa. Podnieśli, iż żądają zobowiązania Prezesa KRUS do wydania wymaganego zaświadczenia w ciągu 7 dni oraz stwierdzenia bezczynności organu rentowego od dnia 5 sierpnia 2016 roku, tj. od upływu terminu na wydanie zaświadczenia do nadal.

W uzasadnienie swego stanowiska wskazali, iż zgodnie z art. 10 Konstytucją w Polsce występuje podział władzy. Urzędnicy ani nawet sędziowie nie mają uprawnień do tworzenia prawa. Zgodnie z art. 7 Konstytucji organy władzy publicznej w tym sędziowie (władza sądownicza) i urzędnicy (władza wykonawcza) obowiązani są działać na podstawie i w granicach prawa. W tym stanie prawnym, tak urzędnicy jak i sędziowie mogą rozstrzygać sprawy jedynie na podstawie i w granicach prawa. W związku z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decyzje ostateczne, mogą być z urzędu uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego. Podnieśli, iż poza sporem jest, że decyzja z dnia 17 października 1997 roku na podstawie, której stwierdzono podleganie ubezpieczeniu w KRUS przez B. B. (1) nie została zmieniona, uchylona ani nie stwierdzono jej nieważności. W tym stanie faktycznym i prawnym, art. 217 § 3 k.p.a. Prezes KRUS obowiązany był wydać żądane zaświadczenie niezwłocznie. Sytuacja jest tak oczywista, że nie było potrzeby wydłużania czynności ponad niezbędny czas do sporządzenia niezwłocznego zaświadczenia. Doszło do niedopuszczalnej sytuacji, działania na szkodę ubezpieczonej, która narażona jest na działanie ze strony Zakład Ubezpieczeń Społecznych (skarga k. 2).

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wniósł oddalenie skargi. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, iż B. i J. B. (2), domagają się zobowiązania Prezesa KRUS do wydania zaświadczenia, że „decyzja z 17.10.1997 obejmująca ubezpieczeniem społecznym rolników B. B. (1) nie została zmieniona, uchylona ani nie stwierdzono jej nieważności” oraz domagają się stwierdzenia bezczynności organu rentowego od dnia 05.08.2016r do nadal. W dniu 14 listopada 2016 roku zostało wydane zaświadczenie nr (...) stwierdzające, „że decyzja z dnia 17.10.1997r znak (...) stwierdzająca podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników dla B. B. (1) ur. (...), zam. Ż.(...)nie została zmieniona, uchylona

ani nie stwierdzono jej nieważności", zgodnie z wnioskiem z dnia 28 lipca 2016 roku. W związku z wydaniem zaświadczenia o żądanej treści roszczenie o jego wydanie oraz stwierdzenie bezczynności organu rentowego jest bezzasadne (k.3).

Na rozprawie B. i J. B. (2) oraz pełnomocnik organu rentowego wniosli o umorzenie postępowania w związku z wydaniem zaświadczenia, zaś B. i J. B. (2) nadto wniosli o stwierdzenie bezczynności organu rentowego (k. 11).

Wobec wydania zaświadczenia w dniu 14 listopada 2016 roku, zgodnie z wnioskiem B. i J. B. (3) z dnia 28 lipca 2016 roku, dalsze procedowanie w sprawie było zbędne i na mocy art. 355 § 1 k.p.c. postępowania należało umorzyć. Organ rentowy wydał bowiem zaświadczenie o żądanej treści. Postępowanie sądowe w zakresie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych nakłada na Sąd wydanie orzeczeń, których treść jest reglamentowana obowiązującymi przepisami prawa. Sprawy bowiem z zakresu ubezpieczeń społecznych rozpoznawane są w postępowaniu odrębnym przewidującym szczególne uregulowania prawne. Postępowanie w tych sprawach, w odróżnieniu od "zwykłych" spraw cywilnych, inicjowane jest wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania od decyzji organu rentowego lub odwołania w razie niewydania przez organ rentowy decyzji w terminie dwóch miesięcy od zgłoszenia roszczenia (art. 476 § 2 i 3 k.p.c.). To treść decyzji, od której wniesiono odwołanie wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu. Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala ab initio prawa do świadczeń i choć samodzielnie oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 1 i 2 i art. 477^{14a} k.p.c.). Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego lub w związku z niewydaniem decyzji ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji lub zgłoszonych we wniosku wszczynającym postępowanie administracyjne jeśli organ rentowy nie wydał decyzji i okoliczności między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie zdecydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać (postanowienia SN z dnia 5 sierpnia 2011 r. III UZ 17/11 LEX nr 1422061, z dnia 2 marca 2011 r. II UZ 1/11 LEX nr 844747). Powyższe uwagi odnosząc do niniejszej sprawy wymagają stwierdzenia, iż zakres kognicji Sądu został wyznaczony treścią wniosku B. B. J. B. z dnia 28 lipca 2016 roku i żądanie wydania zaświadczenia o określonej treści należało do istoty niniejszego postępowania. Wobec wydania dochodzonego zaświadczenia przez organ rentowy postępowanie sądowe stało się zbędne.

Wobec podniesionego przez wnioskodawców zarzutu braku właściwej reprezentacji w procesie Prezesa KRUS, tj. braku umocowania do działania w sprawie obecnego na rozprawie pełnomocnika P. J. należy podnieść, co następuje.

Pogląd skarżących jest oczywiście błędny, gdyż z art. 460 § 1 k.p.c. wprost wynika, iż w postępowaniu odrębnym zdolność sądową i procesową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zdolność tę ma organ rentowy. Organ ten jest stroną postępowania stosownie do art. 477¹¹ § 1 k.p.c. Pojęcie organów rentowych zostało zdefiniowane w art. 476 § 4 k.p.c., który w pkt 3 uznaje za taki Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Oznacza to, że zdolność sądowa i procesowa Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jako organu rentowego w rozumieniu art. 460 § 1 k.p.c. ma oparcie bezpośrednio w ustawie. Posiadanie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego działającego jako organ rentowy zdolności procesowej oznacza zdolność do dokonywania wszystkich czynności procesowych, łącznie z udzielaniem pełnomocnictwa procesowego, bez obowiązku wykazania przy pierwszej czynności procesowej powierzenia tej funkcji (uchwała SN z dnia 3 listopada 2010 r., I UZP 2/10, OSNP 2011 nr 11-12, poz. 156; wyroki SN: z dnia 8 stycznia 2008 r., I UK 172/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 51; z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 518067; z dnia 3 lutego 2011 r., II UK 258/10, LEX nr 885006; z dnia 13 września 2011 r., I UK 78/11, LEX nr 1084699).

Natomiast problematykę reprezentacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w postępowaniu sądowym w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych regulują przepisy ustrojowe, a więc ustawa z dnia 20 grudnia

1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. 2016, poz. 277 tekst jednolity ze zm. zwanej dalej ustawą) oraz statut stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie nadania statutu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz.Urz. MRiRW 2010 Nr 10, poz. 10 ze zm., zwanego dalej jako statut) oraz po drugie - regulamin organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 6 Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 1 marca 2016 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz.Urz. PKRUS 2016 poz. 42 ze zm. zwanego dalej regulaminem).

Z regulacji zawartych w wymienionych wyżej aktach prawnych wynika, iż Prezes KRUS kieruje Kasą oraz wykonuje zadania przewidziane w ustawie i zadania wynikające z odrębnych przepisów (art. 59 ust. 3 ustawy). W ramach Kasy wyodrębnia się:

- 1) centralę
- 2) oddziały regionalne;
- 3) placówki terenowe;
- 4) inne jednostki organizacyjne (art. 61 ust. 1 ustawy), a wewnętrzną organizację Kasy określa w statucie właściwy minister (art. 61 ust. 2 ustawy).

Prezes Kasy kieruje nią przy pomocy, między innymi, dyrektorów oddziałów regionalnych, którzy są wobec niego odpowiedzialni za całość spraw objętych ich zakresem działania (§ 2 ust. 1 pkt 3 statutu i § 5 ust. 1 regulaminu). Oddziały regionalne są jednostkami organizacyjnymi Kasy służącymi do bezpośredniej realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz innych zadań powierzonych Kasie do realizacji na podstawie odrębnych przepisów (§ 5 ust. 1 statutu). Prezes określa, w drodze zarządzenia, organizację wewnętrzną oraz szczegółowy zakres zadań oddziałów regionalnych i placówek terenowych (§ 5 ust. 5 statutu). Do kompetencji Prezesa należą sprawy nie przekazane do właściwości innych organów, a w szczególności udzielanie pełnomocnictw i upoważnień do działania w jego imieniu (§ 6 ust. 2 pkt 6 regulaminu).

Prezes KRUS korzystając ze swojej prerogatywy udzielił pełnomocnictwa ogólnego (...)zastępcy dyrektora (...)H., który udzielił odpowiedzi na skargę, mając zatem do powyższego działania pełne umocowanie.

Natomiast w toku procesu stroną postępowania - Prezesa KRUS reprezentował Oddział (...) KRUS w L.. Oddział regionalny wykonuje całokształt zadań związanych z ubezpieczeniem społecznych rolników oraz inne zadania wynikające z odrębnych przepisów (§38 ust. 1 regulaminu). Do podstawowych zadań oddziału regionalnego należy, między innymi, w zakresie innych spraw wynikających z funkcjonowania oddziału regionalnego - reprezentowanie Kasy w postępowaniu sądowym (§38 ust. 4 pkt 11 lit. a regulaminu). Oddziałem regionalnym kieruje dyrektor oddziału, przy pomocy zastępców dyrektora i głównego księgowego (§39 regulaminu). Właśnie do zadań tego oddziału należy wykonywanie całokształtu zadań związanych z ubezpieczeniem społecznym rolników oraz reprezentowanie Prezesa Kasy w postępowaniu sądowym. Zbieżny pogląd został wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 8 lipca 2008 r., II UK 336/07 (LEX nr 497699) oraz z dnia 17 kwietnia 2009 r., I UK 320/08 (OSNP 2010 nr 23-24, poz. 291), a także w postanowieniu z dnia 19 stycznia 2009 r., II UK 307/08 (LEX nr 736745). W orzeczeniach tych, zapadłych na tle poprzednio obowiązujących statutów i regulaminów organizacyjnych Kasy, zawierających - w odniesieniu do oddziału regionalnego - takie same rozwiązania, jak obowiązujące w aktualnym stanie prawnym, stwierdzono, że w postępowaniu z rolniczego ubezpieczenia społecznego Prezes Kasy może działać przy pomocy dyrektorów oddziałów regionalnych, mających zdolność procesową (art. 477⁽¹¹⁾ w związku z art. 476 § 4 k.p.c.). Z przytoczonych powyżej przepisów (ustawy, statutów i regulaminów) wynika, że Prezes KRUS może być reprezentowany w postępowaniu sądowym przed sądem ubezpieczeń społecznych przez oddział regionalny. Natomiast Oddziały Regionalne, korzystając z kompetencji udzielonych im przez Prezesa KRUS, mogą udzielać pełnomocnictw procesowych swoim pracownikom na podstawie art. 87 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. Zatem udzielenie pełnomocnictwa procesowego P. J. było prawidłowe i prawnie skuteczne.

Z tych względów i na mocy art. 355 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił jak w sentencji.